

Stanovisko Spolku pro ochranu osobních údajů k důsledkům situace vzniklé po přepadení Ukrajiny vojsky Ruské federace

Spolek pro ochranu osobních údajů je organizací sdružující pověřence pro ochranu osobních údajů a další osoby zabývající se otázkami ochrany soukromí, osobnosti a zpracování osobních údajů v České republice. Jako odborná organizace i skupina občanů České republiky nemůžeme přehlížet porušování mezinárodního práva a s ním spojené systematické pošlapávání lidských práv, k nimž dochází v rámci ruské agrese proti Ukrajině.

V souvislosti s tímto konfliktem a změněnou geopolitickou situací považujeme za důležité upozornit na některá témata v oblasti ochrany soukromí a osobních údajů, která v důsledku válečné situace na Ukrajině budou získávat na významu:

1. Vzniklá situace a zjevná neochota Ruské federace dodržovat své mezinárodní závazky mají za následek další **snížení důvěryhodnosti Ruské federace, resp. Běloruska, jako případné cílové země pro transfer osobních údajů**, to obdobně platí i pro využití ruských organizací jako zpracovatelů či společných správců osobních údajů. Správci a zpracovatelé předávající údaje do těchto jurisdikcí by novou situací měli zohlednit i při posuzování zákonnosti a rizikovosti tohoto předávání. Domníváme se, že by zároveň bylo vhodné, aby se metodická a kontrolní činnost dotčených orgánů zaměřila právě na otázky předávání osobních údajů do Ruské federace či Běloruska.
2. Lze očekávat – a již k tomu dochází – **zvýšené množství kybernetických útoků vedených aktéry z Ruské federace anebo jejich sympatizanty vůči cílům v EU**. Na to již ostatně upozornila řada dotčených úřadů včetně NÚKIB. Aktuálním tématem je také bezpečnost IT produktů a dalších zařízení vyvíjených a vyráběných v Ruské federaci.
3. Je také nutné posoudit možné **dopady této mezinárodněprávní situace na změnu právních titulů zpracování osobních údajů**. Pro některé poskytovatele služeb např. může nastat nová právní povinnost osobní údaje zpracovávat vyplývající z bezpečnostních právních předpisů anebo vzniknout silný oprávněný zájem na jejich zpracování, případně může dojít k povinnosti zpracovávat osobní údaje v souvislosti s mezinárodními sankcemi uplatňovanými proti Ruské federaci či Bělorusku a jejich občanům.
4. Zároveň bychom chtěli upozornit, že vzniklá situace může přinést celou řadu nových zpracování osobních údajů na vnitrostátní úrovni, např. pokud se jedná o pomoc uprchlíkům. I když si uvědomujeme, že je třeba nejprve se postarat o humanitární stránku věci, **neměly by být opomíjeny ani otázky řádného zpracování osobních údajů těchto osob**, zejména pokud by se jednalo o zpracování, kterým může být zasaženo do jejich práv či jejich bezpečnosti. Na druhé straně by měl mít zájem na efektivní pomoci obětem této války nejvyšší prioritu. Dotčené orgány veřejné moci by proto měly vytvářet podmínky (organizační, technické, legislativní a metodické) pro co nejjednodušší a nejefektivnější poskytování pomoci uprchlíkům a osobám zasaženým válkou a měly by relevantní předpisy vč. předpisů na ochranu osobních údajů vykládat tak, aby bylo tohoto cíle co nejlépe dosaženo.

5. **Aktuální ruská agrese zvýraznila nutnost euroatlantické spolupráce.** Domníváme se, že namísto někdy poněkud ideologicky zabarvených sporů o transfer osobních údajů mezi EU a USA je teď třeba urychleně sjednat nový rámec vzájemné spolupráce. Vyvážený a věcně orientovaný právní mechanismus, který by při plném respektování práv obyvatel EU umožnil volný pohyb údajů mezi EU a USA, by nepochybně přispěl i k posílení euroatlantických vazeb.

V Praze, dne 6.3.2022